Joi, 2 februarie 2023

P9_TA(2023)0029

Pregătirea summitului UE-Ucraina

Rezoluția Parlamentului European din 2 februarie 2023 referitoare la pregătirea reuniunii la nivel înalt UE-Ucraina (2023/2509(RSP))

(2023/C 267/02)

Parlamentul European,

— având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Ucraina,

— având în vedere Acordul de asociere dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Ucraina, pe de altă parte ([1]), și acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător între UE și Ucraina care îl însoțește, semnate în 2014 (AA/DCFTA),

— având în vedere cererea Ucrainei de aderare la UE din 28 februarie 2022, comunicarea Comisiei din 17 iunie 2022 intitulată „Avizul Comisiei privind cererea de aderare la Uniunea Europeană prezentată de Ucraina" (COM(2022)0407) și concluziile ulterioare ale Consiliului European din 23 și 24 iunie 2022,

— având în vedere Carta ONU, Convențiile de la Haga, Convențiile de la Geneva și protocoalele adiționale la acestea, precum și Statutul de la Roma,

— având în vedere declarația comună publicată în urma celei de a 23-a reuniuni la nivel înalt UE-Ucraina din 12 octombrie 2021,

— având în vedere concluziile Consiliului European din 15 decembrie 2022,

— având în vedere articolul 132 alineatele (2) și (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât Federația Rusă desfășoară, începând cu 24 februarie 2022, un război ilegal, neprovocat și nejustificat de agresiune împotriva Ucrainei; întrucât acest război de agresiune constituie o încălcare evidentă și flagrantă a Cartei ONU și a principiilor fundamentale ale dreptului internațional; întrucât situația geopolitică din Europa s-a schimbat fundamental, ceea ce face necesare decizii politice, de securitate și financiare îndrăznețe, curajoase și cuprinzătoare din partea UE; întrucât Ucraina a suferit de pe urma agresiunilor Rusiei de la izbucnirea protestelor în noiembrie 2013 împotriva deciziei președintelui de atunci de a suspenda semnarea Acordului de asociere UE-Ucraina;

B. întrucât forțele Rusiei au desfășurat atacuri fără distincție împotriva zonelor rezidențiale și a infrastructurii civile; întrucât mii de civili, inclusiv sute de copii, au fost deja uciși și mult mai mulți au fost torturați, hărțuiți, agresați sexual, răpiți sau strămutați cu forța; întrucât acest comportament inuman al forțelor ruse și al aliaților lor încalcă grav dreptul internațional umanitar; întrucât la 30 septembrie 2022 Rusia a declarat unilateral anexarea regiunilor ucrainene Donețk, Herson, Luhansk și Zaporijia, pe care le-a ocupat parțial, pe lângă anexarea anterioară a peninsulei Crimeea;

C. întrucât conducerea politică și populația Ucrainei au dat dovadă de o hotărâre remarcabilă de a menține funcționarea instituțiilor de stat și a serviciilor publice, în pofida războiului;

D. întrucât cea de-a 24-a reuniune la nivel înalt UE-Ucraina urmează să aibă loc la Kiev la 3 februarie 2023; întrucât această reuniune la nivel înalt oferă o primă ocazie nu numai de a discuta situația de la fața locului și prioritățile actuale ale Ucrainei, inclusiv sprijinul financiar și militar, răspunderea pentru crimele de război, crimele împotriva umanității și crimele de agresiune comise de Rusia, activitățile de informare la nivel mondial, măsurile restrictive și securitatea

([1]) JO L 161, 29.5.2014, p. 3.

alimentară și energetică, ci și de a lua măsurile necesare pentru ca Ucraina să își continue eforturile de reformă, așa cum se prevede în AA/DCFTA și în cele șapte priorități indicate în avizul Comisiei din 17 iunie 2022, precum și cele care conduc la aderarea la UE;

E. întrucât Acordul de asociere UE-Ucraina, în vigoare din 2014, a condus deja la o intensificare substanțială a dialogului politic, la consolidarea asocierii politice și a integrării economice și a deschis noi perspective pentru cooperarea sectorială;

F. întrucât în concluziile sale din 13 decembrie 2022 privind extinderea și procesul de stabilizare și de asociere Consiliul a invitat Comisia să pregătească o foaie de parcurs care să prezinte etapele următoare pentru facilitarea accesului Ucrainei la piața unică a UE, utilizând întregul potențial al AA/DCFTA încheiat cu Ucraina;

G. întrucât la 17 iunie 2022 Comisia și-a publicat avizul privind cererea Ucrainei de aderare la UE și a recomandat acordarea statutului de țară candidată Ucrainei, plecând de la premisa că se iau anumite măsuri de reformă, cum ar fi cele privind statul de drept și lupta împotriva corupției; întrucât în concluziile sale din 13 decembrie 2022 Consiliul a reamintit că Comisia a fost invitată să transmită informații cu privire la îndeplinirea condițiilor specificate în avizul Comisiei din 17 iunie 2022, ca parte a pachetului său obișnuit de extindere din 2023, și a luat act de intenția Comisiei de a efectua, în schimb, o actualizare în primăvara anului 2023;

H. întrucât nu există o cale rapidă de aderare la UE, aderarea rămânând un proces complex, bazat pe merite și structurat și cerând aplicarea efectivă a reformelor și transpunerea acquis-ului; întrucât progresele fiecărei țări pe calea aderării sunt evaluate pe baza meritelor proprii și a procesului său de reformă; întrucât aceasta nu exclude însă o începere rapidă a procesului ca manifestare a angajamentului UE față de Ucraina în noul context geopolitic creat de agresiunea Rusiei; întrucât capacitatea UE de a integra noi membri va juca un rol important în viitoarele aderări;

I. întrucât descentralizarea și autonomia locală puternică au devenit piatra de temelie a democrației ucrainene și sunt un factor important pentru reziliența Ucrainei în război; întrucât este esențial ca administrațiile locale să conducă procesul de reconstrucție la nivel local pentru a se garanta că fondurile naționale și internaționale pentru reconstrucție ajung acolo unde este cea mai mare nevoie de ele,

1. își reiterează condamnarea în termenii cei mai fermi cu putință a războiului de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei, precum și implicarea Belarusului în acest război și cere Rusiei să înceteze imediat toate activitățile militare din Ucraina și să retragă necondiționat toate forțele și echipamentele militare de pe întreg teritoriul recunoscut internațional al Ucrainei;

2. își reafirmă solidaritatea de neclintit cu poporul ucrainean, care continuă să dea dovadă de un curaj și o reziliență extraordinare în fața amenințărilor și atacurilor neîncetate, începând cu 24 februarie 2022 și în ultimii nouă ani de agresiune a Rusiei împotriva Ucrainei;

3. sprijină pe deplin independența, suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional și subliniază că acest război constituie o încălcare gravă a dreptului internațional; în acest sens, condamnă din nou anexarea ilegală de către Rusia a regiunilor Donețk, Herson, Luhansk și Zaporijia din Ucraina, precum și anexarea peninsulei Crimeea;

4. subliniază nevoia urgentă ca Rusia să fie trasă la răspundere pentru crimele de război, crimele împotriva umanității și crima de agresiune comise împotriva Ucrainei; își reiterează apelul adresat UE și statelor sale membre să dea dovadă de inițiativă și să sprijine activ înființarea unui tribunal special care să ancheteze și să urmărească penal crima de agresiune a Rusiei împotriva Ucrainei, precum și crearea unui registru internațional al pagubelor; își exprimă sprijinul deplin pentru ancheta în curs a procurorului Curții Penale Internaționale (CPI) privind situația din Ucraina și suspiciunile de crime de război și de crime împotriva umanității și de genocid; îndeamnă Ucraina să ratifice Statutul de la Roma al CPI și modificările acestuia și să devină oficial membru al CPI pentru a sprijini eforturile internaționale de stabilire a răspunderii pentru crime internaționale grave;

5. continuă să solicite instituțiilor UE și statelor membre, precum și partenerilor UE să ofere Ucrainei tot sprijinul politic, militar, economic, legat de infrastructură, financiar și umanitar necesar; așteaptă din partea statelor membre să utilizeze viitorul summit UE-Ucraina pentru a-și consolida angajamentul;

6. subliniază nevoia continuă de a furniza ajutor umanitar Ucrainei și invită UE și Ucraina să discute despre nevoile celor aproximativ opt milioane de ucraineni care au fugit din calea războiului și locuiesc temporar în statele membre ale UE; salută, în acest context, recenta prelungire a valabilității Directivei privind protecția temporară ([2]) până în martie 2024; subliniază că este nevoie să se acorde prioritate situației copiilor și femeilor, în special a femeilor însărcinate, a părinților singuri și a victimelor traficului de persoane, precum și că este nevoie de combinarea eforturilor pentru repatrierea ucrainenilor deportați forțat și pentru reunirea familiilor copiilor adoptați forțat din Ucraina;

7. invită statele membre să ridice nivelul asistenței militare acordate Ucrainei și să o accelereze, în special furnizând arme ca răspuns la nevoi clar identificate; își exprimă sprijinul pentru cele mai recente decizii de a furniza Ucrainei vehicule moderne de luptă pentru infanterie, transportoare blindate de trupe, sisteme de apărare aeriană și muniție aferentă și îndeamnă statele membre să accelereze furnizarea de sprijin și echipamente militare Ucrainei; salută decizia guvernelor mai multor state membre ale UE, a SUA, a Regatului Unit și a Canadei de a livra Ucrainei tancuri; insistă ca instruirea echipajelor ucrainene în folosirea acestor tancuri să înceapă imediat și solicită să se aibă în vedere livrarea de avioane de luptă și de sisteme de rachete cu rază lungă de acțiune occidentale ca etapă următoare;

8. invită Consiliul, Comisia și statele membre să sprijine planul de pace în 10 puncte prezentat de președintele Ucrainei, Volodîmîr Zelenski, și să colaboreze cu Ucraina pe tema viitoarelor garanții de securitate, cum ar fi cele propuse în Pactul de securitate de la Kiev și să acționeze pentru crearea unei coaliții internaționale pentru aplicarea respectivului plan;

9. sprijină înființarea Misiunii de asistență militară pentru instruirea forțelor armate ucrainene pe teritoriul UE; recunoaște activitatea actuală a Misiunii UE de consiliere pentru reforma sectorului securității civile în Ucraina și salută recenta modificare a mandatului acesteia pentru a sprijini autoritățile ucrainene în facilitarea anchetării și urmăririi penale a oricăror crime internaționale comise de forțele armate ale Rusiei și de mercenarii ruși în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei;

10. salută semnarea, la 16 ianuarie 2023, a memorandumului de înțelegere și a acordului de împrumut pentru pachetul de sprijin fără precedent în valoare de 18 miliarde EUR destinat Ucrainei în 2023 prin intermediul instrumentului de asistență macrofinanciară Plus, precum și plata rapidă a primei tranșe la 17 ianuarie 2023; subliniază importanța aplicării continue și rapide a angajamentelor privind asistența financiară și tehnică pentru asigurarea stabilității macroeconomice a Ucrainei, refacerea infrastructurii critice și menținerea serviciilor publice esențiale, în special având în vedere atacurile continue ale Rusiei împotriva infrastructurii civile care expun un număr substanțial de cetățeni ucraineni riscului de a nu avea acces la servicii de bază cum ar fi apa, încălzirea și electricitatea; subliniază că este necesar ca asistența financiară din partea UE și alte tipuri de asistență financiară internațională să fie utilizate responsabil, transparent și eficient și că este important ca sistemul de achiziții publice al Ucrainei să fie repus în funcțiune prin restabilirea integrală a sistemului ProZorro;

11. lansează un apel ca viitoarea întâlnire la nivel înalt UE-Ucraina să fie utilizată pentru a stabili ca prioritate necesitatea unui pachet cuprinzător de redresare din partea UE pentru Ucraina, care ar trebui să fie axat pe ajutorarea, reconstrucția și redresarea țării în viitorul imediat, pe termen mediu și pe termen lung, contribuind și mai mult la consolidarea creșterii economice după terminarea războiului; reamintește că pachetul de redresare ar trebui să fie dirijat în comun de UE, de instituțiile financiare internaționale și de partenerii cu aceeași viziune, cu implicarea substanțială a G7; recomandă ca reprezentanții administrației locale ucrainene să contribuie la elaborarea măsurilor de redresare; recomandă crearea unui mecanism clar și transparent de implicare a societății civile ucrainene în procesele decizionale esențiale și solicită să se acorde în continuare sprijin societății civile; subliniază importanța condițiilor de mediu și de transparență în efortul de

([2]) Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflux masiv de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri (JO L 212, 7.8.2001, p. 12).

reconstrucție; insistă asupra efectuării celor mai relevante reforme de mediu, precum și asupra introducerii de garanții efective pentru protecția mediului în timpul dezvoltării și reconstrucției Ucrainei; solicită ca pachetul de redresare să fie sprijinit de capacitatea bugetară necesară a UE;

12. își reiterează apelul de a identifica un temei juridic adecvat care să permită utilizarea activelor înghețate ale Băncii Centrale a Rusiei, precum și a activelor oligarhilor ruși pentru finanțarea reconstrucției Ucrainei; sprijină crearea unei misiuni internaționale speciale de monitorizare care să inventarieze consecințele ecologice ale agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei pentru a stabili o bază pe care să se obțină compensații speciale din partea Rusiei;

13. salută decizia Consiliului European de a acorda Ucrainei statutul de țară candidată la UE; subliniază că aderarea la UE trebuie să aibă loc în conformitate cu articolul 49 din Tratatul privind Uniunea Europeană, fiind condiționată de respectarea procedurilor relevante și de îndeplinirea criteriilor stabilite, în special a așa-numitelor criterii de la Copenhaga pentru aderarea la UE, și rămâne un proces bazat pe merit, care necesită adoptarea și aplicarea reformelor relevante, în special în ceea ce privește respectarea democrației, a statului de drept, a drepturilor omului, a libertăților fundamentale, a principiilor economiei de piață și punerea în aplicare a acquis-ului UE;

14. își reafirmă angajamentul pentru aderarea Ucrainei la Uniunea Europeană; consideră că aceasta reprezintă o investiție geostrategică într-o Europă unită și puternică; reiterează faptul că cererea Ucrainei de aderare la UE înseamnă asumarea unui rol exemplar, hotărâre și viziune în contextul războiului brutal de agresiune al Rusiei și transmite un mesaj politic clar că Ucraina a ales ireversibil o cale europeană, care va fi sprijinită de partenerii săi europeni;

15. salută ambițiile europene ale poporului ucrainean și, ca urmare, îndeamnă liderii politici și autoritățile ucrainene să profite de această dinamică și să urmărească ferm agenda de reformă legată de UE, ținând seama de prioritățile indicate de Comisie în avizul său privind cererea Ucrainei de aderare la UE;

16. invită autoritățile ucrainene să își demonstreze fără echivoc hotărârea politică de a acționa în conformitate cu ambițiile europene ale poporului lor prin intensificarea semnificativă a progreselor în ceea ce privește reformele substanțiale pentru îndeplinirea efectivă a criteriilor de aderare la UE cât mai curând posibil; subliniază, în acest sens, necesitatea de a proteja independența tuturor instituțiilor anticorupție, de a extinde libertatea mass-media, de a întări eficiența și responsabilitatea sistemului judiciar, de a remedia deficiențele în funcționarea organismelor de aplicare a legii și de a asigura pluralismul politic și al partidelor, atât în parlamentul Ucrainei, cât și în afara acestuia; invită Ucraina să nu adopte acte legislative incompatibile cu acquis-ul UE sau care periclitează realizările în procesul de reformă și în lupta împotriva corupției;

17. invită participanții la viitoarea întâlnire la nivel înalt dintre UE și Ucraina să depună eforturi în vederea începerii negocierilor de aderare și să sprijine o foaie de parcurs care să prezinte etapele următoare pentru a permite aderarea Ucrainei la piața unică a UE, punând accentul pe furnizarea de beneficii concrete societății și cetățenilor ucraineni încă de la începutul procesului, pe baza unei abordări etapizate; invită Comisia să prezinte un plan curajos și ambițios pentru aceste negocieri și pentru integrarea rapidă și treptată a Ucrainei în politicile și programele UE, însoțit de o foaie de parcurs pentru fiecare etapă a procesului; solicită o interacțiune inovatoare, complementară și flexibilă între lucrările actuale de aplicare a Acordului de asociere în vigoare și procesul de negociere a aderării;

18. invită guvernul ucrainean să consolideze în continuare autonomia locală, o reformă care a beneficiat de o susținere națională și internațională semnificativă, și să integreze succesul reformei de descentralizare în arhitectura generală a proceselor de refacere, redresare și reconstrucție din Ucraina;

19. salută progresele semnificative înregistrate de Ucraina în alinierea la piața unică a UE și solicită adoptarea rapidă a planului de acțiune prioritar pentru intensificarea punerii în aplicare a acordului de liber schimb aprofundat și cuprinzător UE-Ucraina pentru perioada 2023-2024; solicită prelungirea valabilității Regulamentului (UE) 2022/870 privind liberalizarea temporară a comerțului ([3]), precum și o revizuire urgentă a eventualelor măsuri suplimentare de liberalizare a transporturilor;

([3]) Regulamentul (UE) 2022/870 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind măsurile de liberalizare temporară a comerțului în completarea concesiilor comerciale aplicabile produselor ucrainene în temeiul Acordului de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Ucraina, pe de altă parte (JO L 152, 3.6.2022, p. 103).

20. salută acordul „roaming la tarife naționale” facilitat de UE între companiile de telecomunicații din UE și Ucraina, în beneficiul refugiaților ucraineni, și salută prelungirea acestuia; solicită integrarea pieței telecomunicațiilor din Ucraina în piața telecomunicațiilor din UE;

21. invită Comisia și statele membre să consolideze comunicarea strategică și să transmită informații relevante despre beneficiile și șansele oferite reciproc de extindere, atât în Ucraina, cât și în statele membre, pentru asigurarea unei mai mari susțineri și pentru o mai bună înțelegere a procesului de aderare; invită Comisia și statele membre să facă mai vizibilă finanțarea UE și rezultatele sale palpabile în Ucraina; insistă ca societatea civilă ucraineană și UE să joace un rol activ în atingerea acestor obiective;

22. salută participarea activă a Ucrainei la inițiativa Parteneriatului estic al UE și solicită consolidarea în continuare a acestei inițiative politice, ca platformă importantă pentru cooperarea regională și schimbul de experiență în materie de reformă între țările partenere care urmăresc fie o cooperare mai strânsă cu UE, fie aderarea la UE;

23. solicită instituțiilor UE să ofere funcționarilor ucraineni mai multe posibilități de a studia activitatea instituțiilor UE și de a le observa funcționarea; încurajează reuniunile parlamentare bilaterale între parlamentele statelor membre și parlamentul Ucrainei; solicită UE și statelor sale membre să continue să ofere posibilități educaționale tinerilor, funcționarilor publici și diplomaților din Ucraina, printre alții; solicită inițierea de proceduri pentru înființarea Academiei de Administrație Publică a Parteneriatului estic;

24. invită statele membre să adopte cel de-al zecelea pachet de sancțiuni împotriva Rusiei cât mai curând posibil și să prezinte activ propuneri de extindere a sancțiunilor prin includerea de noi sectoare și persoane; îndeamnă toate statele membre să continue să dea dovadă de unitate în fața războiului Rusiei împotriva Ucrainei; invită toți partenerii, în special țările candidate și potențial candidate la UE, să se alinieze la pachetele de sancțiuni;

25. solicită ca lista persoanelor și entităților vizate de sancțiuni să fie extinsă la firmele ruse încă prezente pe piețele UE, cum ar fi Lukoil și Rosatom, precum și la cele implicate în deportări forțate, încarcerarea ilegală a activiștilor civici ruși și a membrilor opoziției politice ruse, în „referendumurile” ilegale din Luhansk, Herson, Zaporijia și Donețk și în „alegerile” ilegale din Crimeea și Sevastopol, precum și la toți membrii partidelor din Duma de Stat care dețin funcții în parlamente alese la toate nivelurile, inclusiv la nivel regional și municipal, și la membrii mass-mediei ruse de propagandă care răspândesc sentimente antiucrainene și pro-război; solicită Consiliului să extindă lista persoanelor sancționate pentru a include persoane de pe lista propusă de Fundația anticorupție a lui Alexei Navalnîi; în același timp, îndeamnă Ucraina să adopte o „lege Magnițki” proprie; solicită interzicerea importurilor, achiziționării sau transferurilor directe sau indirecte de diamante, brute sau prelucrate, originare din Federația Rusă;

26. solicită din nou un embargo imediat și total asupra importurilor de combustibili fosili și uraniu din Rusia, precum și abandonarea completă a conductelor Nord Stream 1 și 2, pentru a opri finanțarea războiului lui Putin din banii UE; solicită întărirea măsurilor restrictive împotriva Belarusului; îndeamnă Consiliul, în cooperare cu partenerii internaționali, să coboare plafonul tarifar pentru petrolul originar din Rusia sau exportat din aceasta;

27. invită Comisia și autoritățile de supraveghere ale UE să monitorizeze îndeaproape punerea în aplicare efectivă și cuprinzătoare a tuturor sancțiunilor UE de către statele membre și să combată orice practici de eludare a acestora, inclusiv să elimine portițele de scăpare existente; condamnă țările terțe care au ajutat Rusia și Belarus să eludeze sancțiunile impuse și solicită Comisiei și statelor membre să aibă în vedere măsuri împotriva acestora;

28. condamnă decizia recentă a Comitetului Olimpic Internațional de a permite sportivilor ruși și belaruși să concureze în calificări pentru Jocurile Olimpice de la Paris 2024 sub un steag neutru, ceea ce contravine izolării multiple a țărilor respective și va fi utilizat de ambele regimuri în scopuri de propagandă;

29. își reiterează apelul adresat UE și statelor sale membre de a consolida izolarea internațională a Federației Ruse, inclusiv în ceea ce privește apartenența sa la organizații și organisme internaționale, de a nu organiza evenimente oficiale pe teritoriul Federației Ruse, reducând nivelul relațiilor diplomatice cu Moscova;

30. condamnă ocuparea ilegală de către Rusia a centralei nucleare de la Zaporijia din Ucraina și, pentru a reduce riscul unui incident nuclear sau radiologic, sprijină propunerea de a se crea o zonă de protecție și securitate nucleară în jurul acesteia, așa cum a propus Agenția Internațională pentru Energie Atomică;

31. face apel la UE și statele sale membre să depună strategic și activ eforturi pentru a combate amenințările hibride și pentru a împiedica ingerințele Rusiei în procesele politice, electorale și în alte procese democratice în Ucraina și în afara acesteia, în special actele ostile care urmăresc manipularea opiniei publice și subminarea integrării europene; invită UE și statele sale membre să își sporească rezistența la dezinformarea și la campaniile destabilizatoare care urmăresc să submineze procesele democratice și să creeze dezbinare în Ucraina;

32. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Serviciului European de Acțiune externă, guvernelor și parlamentelor statelor membre, Consiliului Europei, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, precum și președintelui, guvernului și Radei Supreme a Ucrainei.